

Хвърляне на "чавги" в село Бряст за Сирни Заговезни

Петък, 24 Февруари 2023

?? 26 ????????? 2023?. ?? ????????? ?????? ??????????? ?? ?? ????????? ??????????? ?? "?????????" ? ????? ??????. ?????? ??????????? ??-?????????????? ??????? ?? ????????????? ?? ?????????? ????????????. ? 17.00?. ? ?????????? ??????? "?? ????? ??????" ?? ????? ??????????? ?????????????? ??????????. ?? 18.00?. ?? ????????? ?? ??????? (????? ?????????????) ??????????? ?? ??????????? ?? ??????? ?? ??????????? ?? ?????????? ?????? ??? ?????? ?? ??????????. ?? 18.00?. ? ??????????? ??????????? ??????????, ? ? 19.00?. ?? ????????? ?????????????????? ?? ?????????????? ??????? "?????", ?????? ??????? ?? ?????????? ?????????????????? ?????????????????? ?????????? ??????????? ? ?? ?? ?????????????? ? ??????? ?? ??????? ? ??????????. ?????? ?????????? ??????? ?? ??????????? ??????.

„Чавги” е стар български обичай, който се прави на църковния празник Сирни заговезни. Традицията съществува от векове и продължава да се съхранява на малко места в страната. Всяка година на Сирни заговезни в с. Бряст, което се смята за столица на чавгите се провежда този интересен обичай. Ритуалът, с който е свързан празника изисква изработване на дървени стрели - „чавги”, които се правят от дървото „мекиш” и са три вида - чавга, чавгар и картофъл.

Картофъл-ът се нарича за домашните животни, чавгите - за членовете на семейството, а чавгарът се хвърля от главата на фамилията. Картопалът е без заострен връх отпред, а чавгарът има втори и дори понякога трети чифт крила,

които са перпендикулярни на първия и втория чифт. Дървото "мекиш" или както е научното му название на храста или малкото дърво е "татарски клен", като видът започва рано напролет развитието си, еластично е и се обработва лесно. Една чавга в ръцете на майстор се прави за 15 - 20 минути, а ако режете за пръв път може да отнеме и половин час. Дългата около двадесетина сантиметра пръчка има две части. Половината е четириъгълно острие. По средата след него е издълбан кръгъл отвор с диаметър 3 - 3 милиметра. Назад следва плоска опашка, в която по средата се отваря 2 - 3 сантиметра дълъг отвор. В него се втъкват крилата, или както казват местните, „ушите“ на чавгата. Те представляват нацепена на тънко дървена лента, която се прегъва през средата под ъгъл от около 60 градуса. Докато дървото е още сурово, краищата ѝ се огъват. Това придава въртеливо движение след изстрелването и осигурява по-дълъг полет.

На Сирни Заговезни село Бряст се оживява и изпълва с роднини и близки на местните от близо и далече. Идват и много гости от далечни региони, за да станат свидетели на автентичния обичай. Подготовката сред жителите в селото започва седмици преди празника. Почти няма къща, чиито обитатели да не дялкат дървени стрелички, които след падането на мрака се палят и се хвърлят. Привечер хората се събират в центъра на селото. Палят се десетина факли наречените „оратници“, с които се описват кръгове около главата. Преди дървените пръти са се правели със слама на върха, но сега вече се използват напоени с нефта парцали. Шествието върви към църквата след гайдар и акордеонист. Край местният църковен храм „Св.Иван Рилски“ вече е запален големият огън. При изстрелването на огнените стрелички. Първата задължително е за Господ, следват чавгите за добитъка, за хората и тази на главата на семейството. В отвора между тялото и опашката на чавгата се промушва острие на дряновица. Тя се удря в друго по-дебело дърво, а по-тънката и гъвкава пръчка пружинира и изхвърля в летеж чавгата, която е с вече запалени от големия огън крила. Поверието е, че колкото по-надалеч лети и се приземи чавгата, толкова повече ще са здравето, берекетът, благополучието, благоденствието и ще спори годината. Следва задължителното прескачане на огъня. Обредът идва пак от миналото и от вярването, че пламъците гонят злините.